

Økonomiministeriet

Folketingets Lovsekretariat
Christiansborg

24. februar 2025

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 138 (alm. del) af 27. januar 2025

Spørgsmål

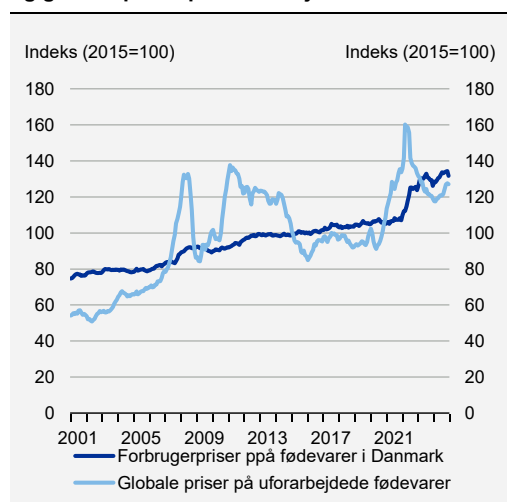
Vil ministeren redegøre for, hvorledes fødevarepriserne i Danmark reagerer på stød og ændringer i henholdsvis energi og råvarepriser? Herunder bedes ministeren kommentere på, hvorvidt ministeren er enig i udsagnet fra Henning Otte Hansen, seniorrådgiver ved Institut for Fødevare- og Ressourceøkonomi på Københavns Universitet, om, at priserne "(...) reagerer hurtigt ved, at priserne går op, men er langsommere til at falde igen", jf. artiklen "Fødevareforsker kalder ustabile forsyningskæder for "gift for priserne"" bragt på Fødevarewatch den 16. september 2024. Ministeren bedes desuden redegøre for, hvorfor det forholder sig således.

Svar

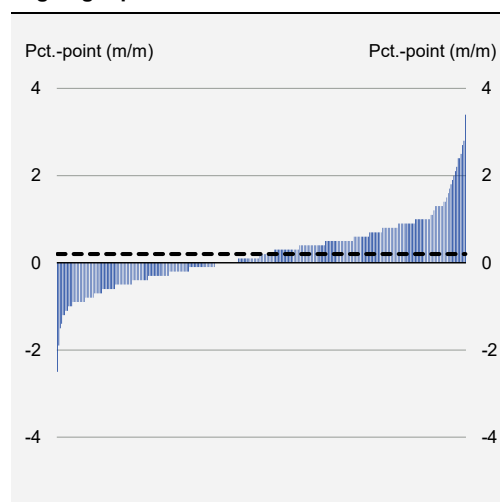
Forbrugerpriserne på fødevarer påvirkes af en række forhold, herunder af priserne på uforarbejdede fødevarer på de globale råvaremarkeder, udgifterne til transport, forarbejdning, distribution, markedsføring mv. Især priser på uforarbejdede fødevarer kan være ret svingende. Blandt andet kan vejrforhold som tørke og sygdomme i afgrøder bidrage til store prisudsving. Energiforbruget påvirker blandt andet udgifterne til gødning og transport. Lønninger har blandt andet betydning for omkostninger ved forarbejdning.

Siden 2015 er forbrugerpriserne på fødevarer i Danmark og de globale priser på uforarbejdede fødevarer steget omtrent lige meget, jf. figur 1. Udviklingen dækker over, at priserne på uforarbejdede fødevarer steg forholdsvis meget frem til midten af 2022 og herefter frem til starten af 2024 faldt forholdsvis meget. Forbrugerpriserne i Danmark har ikke haft samme udsving, og samlet set er der ikke tegn på, at udviklingen i forbrugerpriserne i de seneste år er kommet ud af trit med udviklingen i priserne på uforarbejdede fødevarer.

Figur 1 Forbrugerpriser på fødevarer i Danmark og globale priser på uforarbejdede fødevarer

Figur 2 Fordeling af prisnedsættelser og prisstigninger på fødevarer

Anm.: I figur 1 er prisen på uforarbejdede fødevarer målt ved FAO Food Price Index. I figur 2 vises de månedlige ændringer i fødevarerpriserne i forbrugerprisindekset siden 2001 sorteret fra prisfald til prisstigninger. Af de 287 observationer er 152 under gennemsnittet og 135 er over gennemsnittet i perioden. Gennemsnittet er angivet ved den stiplede linje svarende til en årlig stigningstakt på 2,4 pct.

Kilde: Danmarks Statistik, Food and Agriculture Organization of the United Nations (FAO) og egne beregninger.

Gennemslaget til forbrugerpriserne kan blandt andet blive forsinket af pris-kontrakter på fremtidig levering, og salgspriser varierer typisk mindre end produktionsomkostninger, blandt andet fordi der er omkostninger forbundet med at ændre priser i forretningerne, og fordi virksomhederne ofte vil afvente og se, om ændrede produktionsomkostninger er mere vedvarende. Det gælder både i forhold til prisforhøjelser og -nedsættelser.

Over tid stiger priserne generelt. Det skal ses i sammenhæng med Den Europæiske Centralbanks inflationsmålsætning på 2 pct., der i kraft af fastkurspolitikken også er retningsgivende for prisudviklingen herhjemme. Dette kommer til udtryk i, at prisændringer i forbrugerprisindekset er asymmetriske. Det gælder både generelt, *jf. Økonomisk Redegørelse, maj 2023* (boks 1.4), og også specifikt i forhold til fødevarerpriser, *jf. figur 2*. Prisændringer er i de fleste tilfælde positive, og prisforhøjelser er i gennemsnit også større end prisnedsættelser. Der er imidlertid lidt flere prisnedsættelser end prisforhøjelser set i forhold til den gennemsnitlige stigning, og ud fra udviklingen i fødevarerpriserne i forbrugerprisindekset er der ikke belæg for at konkludere, at ”priserne (...) reagerer hurtigt ved, at priserne går op, men er langsommere til at falde igen”.

Med venlig hilsen

Stephanie Lose
Økonomiminister